

Certifikace subjektů odpovědných za údržbu

8. září 2021

Bc. Rostislav Kolmačka, DiS.
vedoucí odd. MHD, interoperability a ECM

- Každému vozidlu se před použitím na síti přidělí subjekt odpovědný za údržbu (ECM), který je pro vozidlo zapsán v registru vozidel v souladu s článkem 47 směrnice (EU) 2016/797.
- **Subjekt odpovědný za údržbu zajistí, aby vozidla, za jejichž údržbu je odpovědný, byla v bezpečném provozuschopném stavu.**
- Za tímto účelem pro ně zřídí **system údržby**, jehož prostřednictvím:
  - a) zajišťuje, aby byla vozidla udržována v souladu s knihou údržby (dokumentací pro údržbu) každého vozidla a s platnými požadavky včetně příslušných ustanovení TSI;
  - b) zavádí nezbytné metody hodnocení a posuzování rizik stanovené v CSM;
  - c) zajišťuje, aby jeho subdodavatelé prováděli opatření k usměrňování rizik tím, že použijí CSM pro sledování a aby tak bylo i stanoveno ve smlouvách, které budou sděleny na žádost agentury nebo vnitrostátního bezpečnostního orgánu;
  - d) zajišťuje zpětnou výsledovatelnost činností údržby.

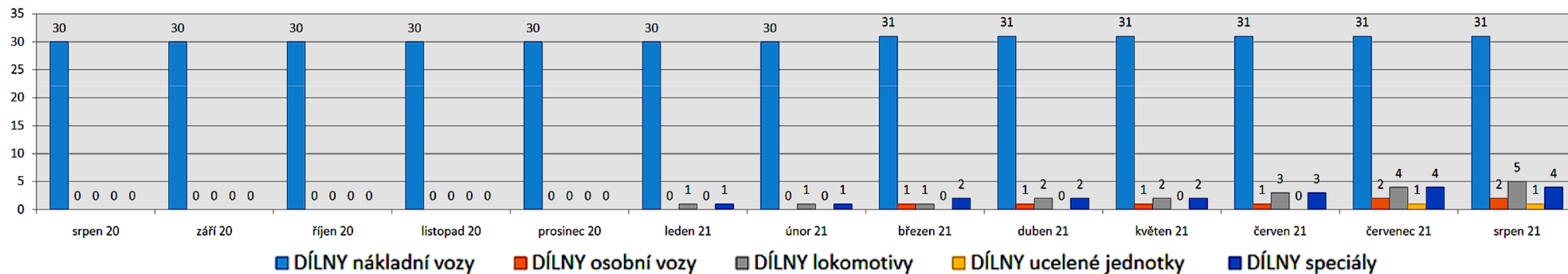
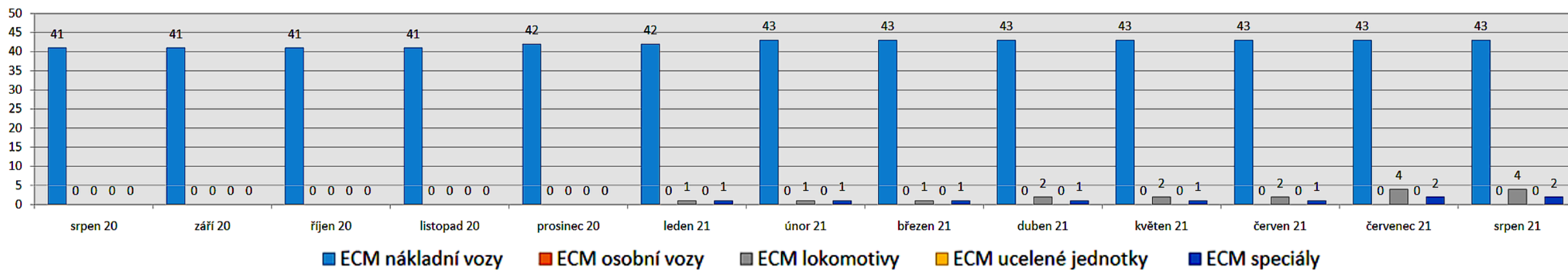

- Pojem „**subjekt odpovědný za údržbu**“ (ECM) byl zaveden *Nařízením Komise (EU) č. 445/2011* ze dne 10. května 2011 o systému udělování osvědčení pro subjekty odpovědné za údržbu **nákladních vozů** a o změně nařízení (ES) č. 653/2007 – které rozvinulo prozatím obecná ustanovení Směrnice o bezpečnosti železnic 2004/49/ES.
- Počínaje 16. červnem 2020 začalo platit prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/779, které rozšiřuje povinnost certifikace systému údržby na **všechny kategorie železničních vozidel**. Konečný termín pro obdržení osvědčení ECM je pro všechny, kdo odpovídají za údržbu železničních vozidel (mimo těch, která nezajíždějí na dráhu celostátní a regionální), stanoven na **16. června 2022 = na zahájení procesu certifikace zbývá už jen půl roku!!!**
- Zájem o nové certifikace dle PNK 2019/779 je však stále poměrně nízký, vesměs se recertifikují nebo své certifikace rozšiřují hlavně už dříve certifikované (tj. v této oblasti zkušené) společnosti. **Vážně tak hrozí, že řadě společností, které se certifikovat nestihnou, bude po 16. červnu 2022 pozastavena registrace vozidel a ta nebudou moci být provozována!**

Aktuální počty certifikovaných subjektů odpovědných za údržbu (ECM) jednotlivých kategorií železničních vozidel v ČR (horní tabulka) a počty certifikovaných opraven bez ohledu na to, zda jsou certifikovány samostatně, nebo jsou součástí systému údržby firmy, která je i ECM.

System údržby je definován v Článku 14, odst. 3 Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/798 a požadavky podrobně stanoveny v Příloze II už zmiňovaného PNK 2019/779.

System údržby se skládá ze 4 funkcí údržby, které je možné certifikovat i samostatně:

- a) funkce řízení** – dohlíží na funkce údržby b), c) a d), vzájemně je koordinuje a je odpovědná za celkovou funkčnost systému, jehož cílem je zajistit bezpečný stav vozidla v provozu;
- b) funkce rozvoje údržby** – spočívá v odpovědnosti za správu dokumentace o údržbě, jejího uspořádání, její udržování v aktuálním stavu a využívání zkušeností z údržby a provozu;
- c) funkce řízení údržby vozidlového parku** – jejím účelem je řídit vyjímání vozidel z provozu za účelem provedení údržby a jejich vracení do provozu po provedení údržby (vč. oprav);
- d) funkce provádění údržby** – jedná se o vlastní technickou údržbu vozidla nebo jeho částí (tj. železniční dílny), včetně nezbytného vydávání dokumentace pro uvolnění do provozu. Funkce „d“ se dále člení na pětici úrovní údržby, které blíže specifikují požadavky na dílnu.

Úkolem funkce řízení je obecně dbát nad funkčností celého systému údržby dané společnosti. Jde o zvláště náročný úkol hlavně v případě, kdy jsou některé z dalších funkcí údržby „b“, „c“ a/nebo „d“ zajišťovány externím dodavatelem, nebo v případě velkých společností jinou organizační jednotkou.

Právě funkce řízení (a) je certifikována jako ECM a za funkčnost celého systému údržby je odpovědná jak vůči státním institucím, tak i vůči celému železničnímu dopravnímu systému. **V případě zjištěných nedostatků v oblasti údržby vozidel, za které ECM odpovídá, může být pozastaveno či odejmuto osvědčení ECM/FÚ celé firmě, bez ohledu na to, která funkce údržby selhává.**

Při certifikaci a běžných kontrolách ECM se u funkce „a“ prověřuje především:

- **Dlouhodobé i krátkodobé cíle společnosti** (plán, aktuální stav, alokace zdrojů, vyhodnocení).
- **Organizační struktura společnosti** i úseku pro oblast údržby (odpovědnosti, zastupitelnost).

- **Provádění analýz a řízení rizik** v případě změn v systému (aplikace PNK č. 402/2013) – vždy je položena otázka, zda byly za poslední období změny v systému a kontrolují se jejich podklady.
- **System provádění auditů**, jejichž cílem je pravidelně kontrolovat celý systém údržby a vést k jeho zdokonalování. Vždy se kontroluje jejich plánování, realizace a příp. nápravná opatření.
- **Funkčnost systému nápravných opatření**, bez ohledu na to, zda jsou na vstupu výsledky řízení rizik, sledování bezpečnostních doporučení, zjištění z auditů, nebo třeba „zlepšováky“.
- **Řízení způsobilosti** zaměstnanců zapojených do systému údržby (vzdělání, proškolení, jejich oprávnění či pověření k provádění činností s významným vlivem na bezpečnost apod.).
- **Způsob předávání zejména bezpečnostně-relevantních informací** v celém systému údržby – důraz je kladen na jejich přesnost, ověřitelnost, zpětnou dohledatelnost (délku archivace).
- **System správy interní dokumentace** – pravidelné ověřování její aktuálnosti, řízení rizik u změn.
- **Uzavírání smluv** (zejména v rámci systému údržby) – náležitosti, definice dokumentace apod.

Úkolem funkce rozvoje údržby je důsledně vést dokumentaci o údržbě jednotlivých vozidel, včetně udržování její aktuálnosti a shromažďování zkušeností z provozu a údržby vozidel. Nedílnou součástí je řízení změn a s tím související posuzování rizik při změnách údržbové dokumentace. **Aktualizovaná dokumentace je vždy základním podkladem při vykonání TK vozidla a povinností osoby vykonávající TK je ověření souladu vozidla s jeho dokumentací.**

Při certifikaci a běžných kontrolách ECM se u funkce „b“ prověřuje především:

- **Popsání postupů i skutečný stav vedení dokumentace jednotlivých vozidel** (TP, návody na obsluhu/údržbu, doklady od změn konstrukce, prohlášení o shodě se schváleným typem, ...).
- **Ověřování platnosti dokumentace** (a změn na vozidlech) ve vztahu k TSI a schválení vozidel.
- **Řízení výměn při údržbě** (např. náhrada už nevyráběných dílů novými), vč. analýzy rizik.
- **Řízení rizik** (jejich dopadu do systému) v případech změn legislativy či zakoupených norem.
- **Stanovení postupů pro uvádění vozidel do provozu** (a jejich začlenění do systému údržby).

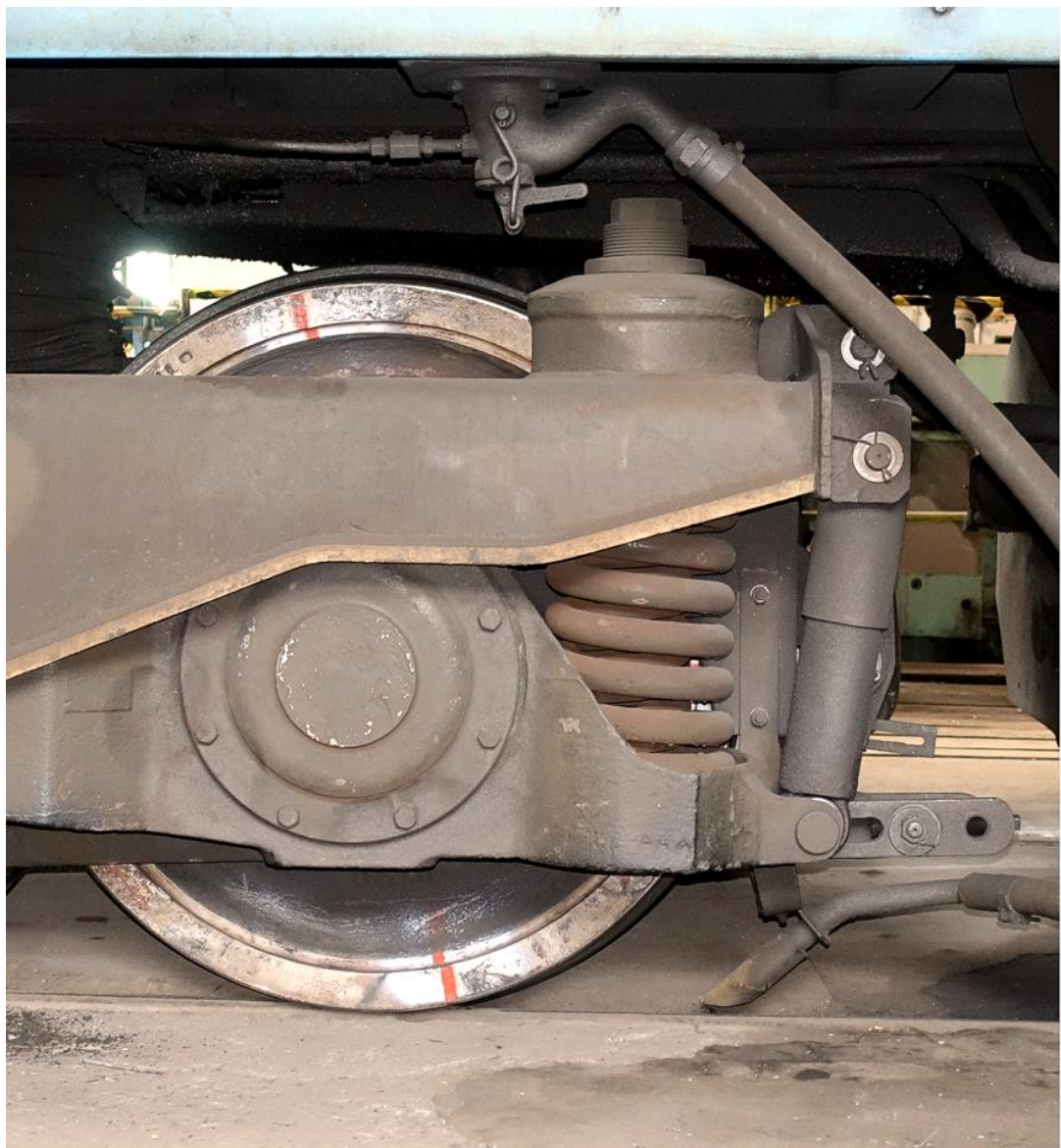

Úkolem funkce řízení údržby vozidlového parku je především řídit vyjímání vozidel z provozu za účelem provedení údržby (oprav) a jejich vracení do provozu po provedení údržby (oprav).

Při certifikaci a běžných kontrolách ECM se u funkce „c“ prověřuje především:

- **Spolehlivá evidence proběhů vozidel** (popř. jejich komponentů s předepsanými lhůtami prohlídek/údržby, lhůty pro defektoskopii apod.) a z toho plynoucí řádné přistavování vozidel do předepsaných stupňů prohlídek dle údržbových plánů výrobce, popř. řádně modifikovaných a provedenou analýzou rizik podložených vlastních údržbových plánů.
- **Způsob výběru dodavatele funkce „d“** (provádění údržby), je-li externí, resp. způsobilost a pověření k činnostem (jako např. provádění TK) v případě, že je zajišťuje vlastní zaměstnanec.
- **Způsob stanovení rozsahu prací**, které se provádí na vozidlech v rámci údržby (opravy).
- **Způsob a kritéria pro vyřazení vozidel z provozu** na plánovanou i mimořádnou údržbu (tj. např. zaručení, že nebude v provozu využíváno vozidlo, které má nebezpečnou závadu).
- **Postupy pro navrácení vozidla do provozu** (kontrola, převímka, evidence a nutné doklady).

Funkce provádění údržby má odpovědnost za kvalitní a úplné provedení vlastní technické údržby vozidla nebo jeho částí, včetně vydávání dokladů pro uvolnění vozidla do provozu.

Při certifikaci a běžných kontrolách ECM se u funkce „d“ prověřuje především:

- **Způsob zajištění kontroly úplnosti informací a dokumentace** poskytnutých od funkce řízení údržby vozového parku v souvislosti s požadovanými činnostmi na vozidle.
- **Způsob zajištění správného skladování, výběru a použití materiálu** pro provedení údržby.
- **Způsob a stav zajištění požadované odborné a zdravotní způsobilosti zaměstnanců dílny.**
- **Dostupnost technolog. postupů a dokumentace pro údržbu konkrétních vozidel na dílně.**
- **Stav metrologie (kontrola značení měřidel a kalibrace) a strojních zařízení** na dílně.
- **Zda dílna provádí jen činnosti, k nimž je oprávněna a způsobilá** (z pohledu strojů i personálu).
- **Správné a úplné vyplňování všech průvodních dokumentů k údržbě (opravě), evidování a označování použitých náhradních dílů a materiálu** (zpětná dohledatelnost, prevence záměny).

Funkce provádění údržby se dále člení na 5 úrovní (doporučení ERA, které DÚ v ČR aplikoval):

- **První úroveň** – kontrolní činnosti, včetně technických prohlídek (POZOR, nejsou myšleny TK dle Vyhlášky 173/1995 Sb.) a monitorování, prováděné před odjezdem či během jízdy vlaku.
- **Druhá úroveň** zahrnuje prohlídky, kontroly, zkoušky, rychlé výměny vyměnitelných dílů a preventivní a nápravná opatření omezeného trvání, proveditelná mezi dvěma plánovanými jízdami vozidla (tj. bez vlivu na jeho provozní nasazení).
- **Třetí úroveň** – činnosti prováděné obvykle v dílnách, kdy už je vozidlo krátkodobě odstaveno z provozu. Zahrnuje provádění preventivní a nápravné údržby a plánované výměny dílů.
- **Čtvrtá úroveň** zahrnuje rozsáhlejší údržbářské činnosti, všeobecně nazývané generální opravy (modulárních subsystémů nebo kompletního vozidla) s cílem obnovy vozidla nebo jeho částí do „referenčního stavu“, tj. do podoby, v jaké bylo oficiálně schváleno.
- **Pátá úroveň** zahrnuje generální opravy, rekonstrukce vozidla za účelem zlepšení jeho využití, velmi obtížné opravy (např. po násilném poškození) s výjimkou případů, kdy se provádí nové schvalování podle Směrnic interoperability (TSI).

Zaručený recept na úspěšné zdolání procesu certifikace neexistuje. **Co ale doporučujeme?**

- 1) Řádně si prostudovat (ne pouze přečíst) alespoň Článek 14 směrnice evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/798 a celé prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/779.
- 2) Prostudovat Metodický pokyn DÚ (viz www.ducr.cz/cs/legislativa/metodicke-pokyny/drazni-vozidla/ecm-a-svarovani) a pečlivě, dle skutečného stavu procesů ve firmě a rozsahu požadované certifikace, vyplnit tabulku *Přehled plnění požadavků prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/779* z přílohy tohoto MP. **Zabere nejvíce času a je hlavní částí přípravy.**
- 3) Obvykle je v návaznosti na předchozí krok nutné ve firmě nastavit nové procesy a s tím souvisí také aktualizace interních předpisů společnosti - **pozor, i toto zabere nějaký čas!**
- 4) Až je tabulka úspěšně vyplněná a všechny interní postupy řádně fungují, je správný čas na podání žádosti o certifikaci Drážnímu úřadu. Celý proces může (dle vytížení DÚ) trvat několik měsíců, **doporučujeme žádost podat s předstihem alespoň 3 až 5 měsíců...**

OSVĚDČENÍ PRO SUBJEKT ODPOVĚDNÝ ZA ÚDRŽBU
o uznání systému údržby subjektu odpovědného za údržbu (SOÚ) v Evropské unii v souladu se směrnicí 2004/49/ES a nařízením (EU) č. 445/2011

1. SUBJEKT ODPOVĚDNÝ ZA ÚDRŽBU, KTERÉMU BYLO UDĚLENO OSVĚDČENÍ

Úřední název: **ČD Cargo, a.s.**
Úplná poštovní adresa: **Jankovcova 1569/2c 170 00 Praha 7- Holešovice, PSČ 170 00 Česká republika**
Podnikatelské registrační číslo: **281 96 678** DIČ pro účely DPH: **CZ28196678**

2. ORGÁN UDĚLUJÍCÍ OSVĚDČENÍ

Úřední název: **Drážní úřad**
Úplná poštovní adresa: **Wilsonova 300/8, 121 06 Praha 2 - Vinohrady, Česká republika**
Referenční číslo orgánu udělujícího osvědčení: **CZ/30/0017/0001**

3. ÚDAJE O OSVĚDČENÍ

Toto je: nové osvědčení
obnovené osvědčení
aktualizované / změněné osvědčení Identifikační číslo SOÚ předchozího osvědčení: **CZ/31/0012/0002**

Platnost od: **02.10.2017** do: **02.10.2022**

Typ společnosti: **železniční podnik**

4. ROZSAH ČINNOSTÍ SOÚ

Zahrnuje cisternové vozy na nebezpečné věci
Zahrnuje jiné vozy specializované na přepravu nebezpečných věcí

5. DALŠÍ INFORMACE

Zpráva č.j.: **DUCR-54679/17/JI**
Datum vystavení: **27.09.2017**
Evropské identifikační číslo: **CZ/31/0017/0002**

DRÁŽNÍ ÚŘAD
Ing. Ondřej Fanta, Ph.D.
ředitel sekce provozně - technické

Certifikát SOÚ (ECM)

Osvědčuje plnění funkce „a“ systému údržby. Jde vlastně o „průkaz existence SOÚ“.

Certifikát FÚ (MF)

Osvědčuje plnění funkcí „b“, „c“ a/nebo „d“ (zaškrtně se na certifikátu). Dílny mají jen „d“.

Certifikační autoritou pro ECM je v ČR výhradně DÚ.

Certifikáty všech certifikovaných subjektů lze najít na webu ERADIS <https://eradis.era.europa.eu>

OSVĚDČENÍ PRO FUNKCE ÚDRŽBY
o uznání systému údržby v Evropské unii v souladu se směrnicí 2004/49/ES a nařízením (EU) č. 445/2011

1. ORGANIZACE, KTERÉ BYLO UDĚLENO OSVĚDČENÍ

Úřední název: **ČD Cargo, a.s.**
Úplná poštovní adresa: **Jankovcova 1569/2c, Praha 7- Holešovice, PSČ 170 00 Česká republika**
Podnikatelské registrační číslo: **281 96 678** DIČ pro účely DPH: **CZ281 96 678**

2. ORGÁN UDĚLUJÍCÍ OSVĚDČENÍ

Úřední název: **Drážní úřad**
Úplná poštovní adresa: **Wilsonova 300/8, 121 06 Praha 2 - Vinohrady, Česká republika**
Referenční číslo orgánu udělujícího osvědčení: **CZ/30/0017/0001**

3. ÚDAJE O OSVĚDČENÍ

Toto je: nové osvědčení
obnovené osvědčení
aktualizované / změněné osvědčení Identifikační číslo předchozího osvědčení: **CZ/33/0017/0002**

Platnost od: **01.07.2019** do: **02.10.2022**

Typ společnosti: **železniční podnik**

4. ROZSAH ČINNOSTÍ ÚDRŽBY

Zahrnuje cisternové vozy na nebezpečné věci
Zahrnuje jiné vozy specializované na přepravu nebezpečných věcí

5. FUNKCE ÚDRŽBY

Rozvoj údržby ANO NE
Řízení údržby vozového parku ANO NE
Provádění údržby ANO NE

V případě částečných funkcí údržby, částečné funkce, na které je tato žádost podávána (viz seznam v příloze III nařízení (EU) č. 445/2011):
provádění údržby - úroveň 5 podle ECM Certification - Application guide

6. DALŠÍ INFORMACE

Osvědčení platí pro: **ČD Cargo, a.s., Generální ředitelství: Jankovcova 1569/2c, 170 00 Praha 7 ČD Cargo, a.s., SOKV České Budějovice: Novohradská 393, 370 01 Č. Budějovice ČD Cargo, a.s., SOKV Ostrava: Přednádraží 35, 702 00 Ostrava Přívoz ČD Cargo, a.s., SOKV Ústí nad Labem: Pátomlý 1516/7, 400 01 Ústí nad Labem**

Zpráva č.j.: **DUCR-54679/17/JI**
Datum vystavení: **27.06.2019**
Evropské identifikační číslo: **CZ/33/0019/0002**

DRÁŽNÍ ÚŘAD
Ing. Jan Lehovec
ředitel sekce provozně - technické

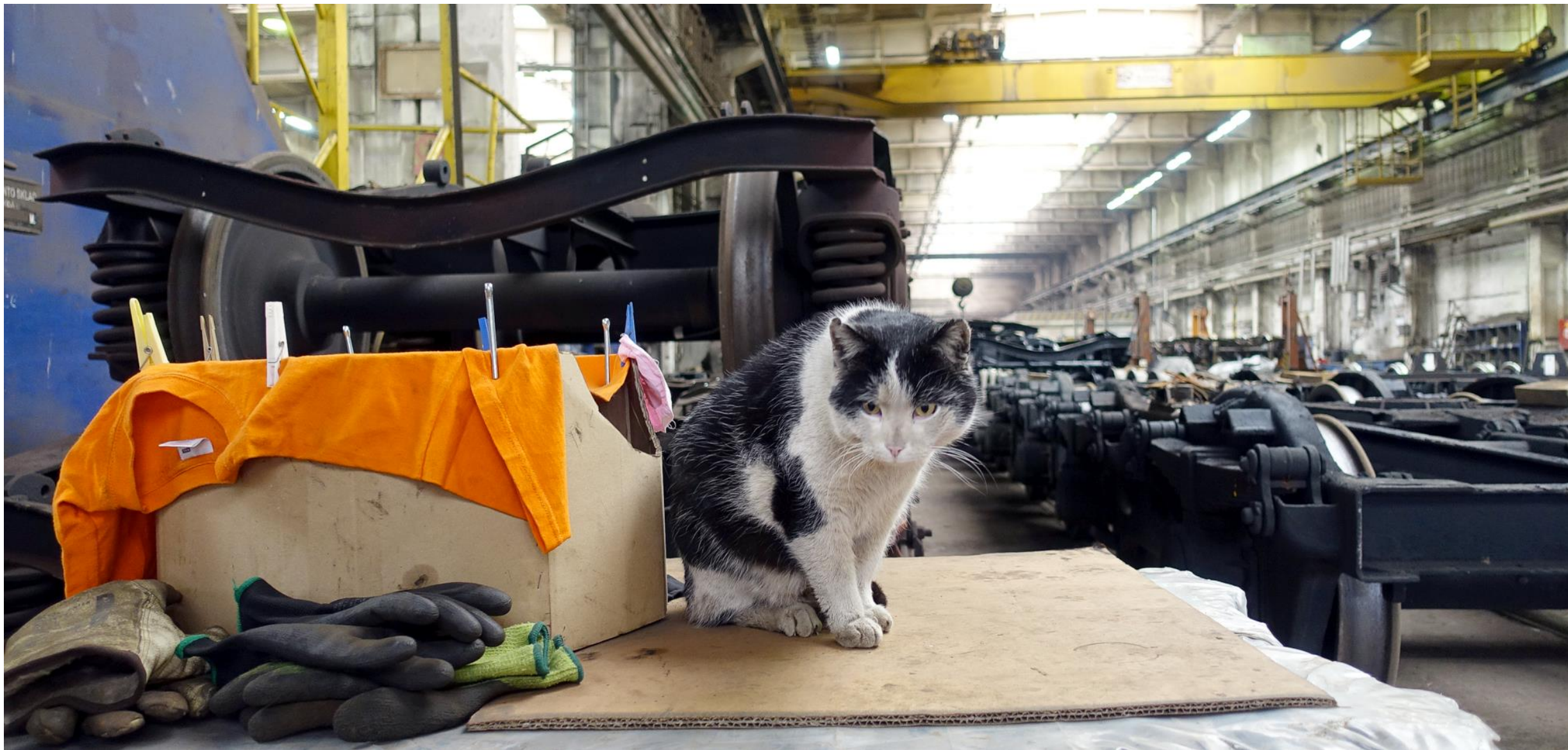
- 1) Směrnice evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/798 ze dne 11. května 2016, o bezpečnosti železnic.
- 2) Směrnice evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/797, o interoperabilitě železničního systému v Evropské unii.
- 3) Prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/779 ze dne 16. května 2019, kterým se přijímají podrobná ustanovení o systému udělování osvědčení pro subjekty odpovědné za údržbu vozidel podle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/798 a zrušuje nařízení Komise (EU) č. 445/2011.
- 4) Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 402/2013 ze dne 30. dubna 2013, o společné bezpečnostní metodě pro hodnocení a posuzování rizik a o zrušení nařízení (ES) č. 352/2009.
- 5) Nařízení Komise (EU) č. 321/2013, TSI Kolejová vozidla – nákladní vozy.
- 6) Nařízení Komise (EU) č. 1302/2014, TSI kolejová vozidla – lokomotivy a osobní vozy.

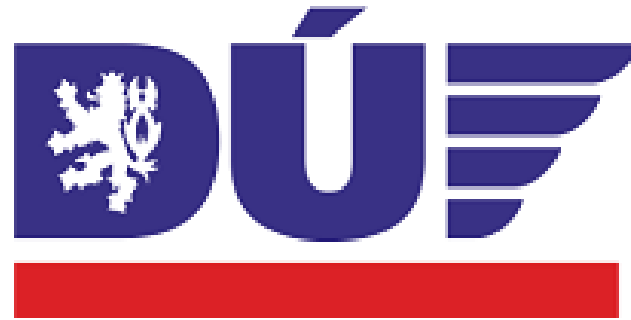
- 7) Zákon č. 266/1994 Sb., o dráhách (především v připravované novelizaci – sněmovní tisk 912).
- 8) Vyhláška č. 173/1995 Sb., kterou se vydává dopravní řád drah.
- 9) Guide for the application of Article 14 of Directive (EU) 2016/798 and Commission Implementing Regulation (EU) No 2019/779 on a system of certification of entities in charge of maintenance for vehicles (dostupné na webu ERA; prozatím jen v angličtině).

Seznam v prezentaci použitých zkratk:

- ECM** – Entity in Charge of Maintenance – subjekt odpovědný za údržbu drážního vozidla,
- CSM** – Common Safety Method – společná bezpečnostní metoda pro hodnocení a posuzování rizik,
- TK** – technická kontrola – pravidelná technická kontrola ve smyslu § 64 a § 65 zákona o dráhách,
- TP** – technické podmínky,
- TSI** – Technical Specifications for Interoperability – Technická specifikace pro interoperabilitu,
- FÚ** – funkce údržby – v případě této prezentace myšleno Osvědčení o shodě pro funkce údržby.

Děkuji Vám za pozornost

V případě jakýchkoliv dotazů pište/volejte na:

kolmacka@ducrcz

+420 606 032 559